

[Statsministeren.]

inde til at opgive den forskelsbehandling af de to befolkningsgrupper, som er karakteriseret ved, at rigsdanske er undergivet de almindelige danske love, medens den i Grønland hjemmehørende befolkning er undergivet de særlige — oftest uskrevne — grønlandske retsbestemmelser. Ved indførelse af nye organer for retsplejen, navnlig en appellinstans med en juridisk uddannet dommer med lægdommere ved sin side, vil der være mulighed for gennem ensartede retsafgørelser at få udformet regler, som giver udtryk for hele befolkningens retsopfattelse, og man opnår tillige en ophævelse af den utidssvarende sammenblanding af den administrative og dømmende myndighed.

Som et af de mest påtrængende problemer i Grønland har kommissionen peget på den meget store sygelighed i den grønlandske befolkning, som navnlig hærges af tuberkulosen. Det er derfor en selvfølge, at meget omfattende foranstaltninger må træffes for at bekæmpe sygdomme og — ikke mindst — at forebygge deres opståen. Men her må man — som det også er nævnt i kommissionsbetænkningen — være klar over, at der for at opnå en effektiv sygdomsbekæmpelse i lige så høj grad trænges til sunde boliger og til en god og rigelig vandforsyning som til læger og sygehuse. Uden en kombination af disse faktorer skal man ikke regne med større resultater i kampen mod sygdommens hærgen.

Derfor er det alene af denne grund af største vigtighed at fremme boligbyggeriet i Grønland, hvor små og usunde boliger daglig udsætter befolkningens — og ikke mindst børnenes — helbred for den største risiko. Yderligere er det vel værd at understrege, at ordentlige og tilstrækkelige boliger er en ganske nødvendig forudsætning for de enkelte familiemedlemmers frie menneskelige udfoldelse og dygtiggørelse.

Målet for kulturpolitikken i Grønland må i langt højere grad end før føres ud fra synspunktet, at der gennem skolen og andet oplysningsarbejde må rækkes befolkningen en hånd for at føre den ud af isolationen og for at give den forbindelse med omverdenen. Uden udsyn og kundskaber vil både den økonomiske og den sociale udvikling i Grønland kun gøre små fremskridt, og tilagnelsen af kundskaber forudsætter i Grønland som andetsteds i første række mulighed for læsning og undervisning. Dette er igen ensbetydende med, at den grønlandske befolkning, hvoraf nu kun ganske få procent kan tale dansk, må have effektive muligheder for at tilegne sig det danske

sprog. Man må her i første række tænke på skolen, navnlig børneskolen, hvor lærere med uddannelse i Danmark må danne grundstammen i lærerstaben, men også gennem aftenskoler og aftenhøjskoler, gennem radio og på anden måde må befolkningens færdighed i dansk opøves og dens kundskaber om verden udenfor, tekniske fremskridt og erhvervsmuligheder udvides.

Det er af fundamental betydning, at der sker en ophjælpning af de grønlandske erhverv, først og fremmest fiskeriet, og ved etablering af en låne- og tilskudsordning må grønlænderne hjælpes til at få større fartøjer og bedre redskaber.

Den økonomiske politik må iøvrigt lægges til rette med henblik på muligheden af en afvikling af statsmonopolet, således at det bliver muligt at drive privat erhvervsvirksomhed i Grønland. I prispolitikken må man ind på ved handelen i Grønland at lægge verdensmarkedets priser til grund både ved eksport og import, idet man dog for eksportens vedkommende må tilstræbe en vis konjunkturudjævning. Man må søge at nå derhen, at de grønlandske erhverv økonomisk kan komme til at hvile i sig selv.

Det er at håbe, at det private danske initiativ fremover vil gøre en indsats i Grønland ikke mindst ved forædling af fiskeprodukter, og ved oprettelse af en erhvervslånefond bør der være mulighed for, at staten kan støtte dette initiativ.

I hele den kommende økonomiske udvikling med afvikling af monopolhandelen og åbning af landet for det private initiativ må man dog hele tiden have for øje, at det i første række er den grønlandske befolknings velfærd og fremgang, der er det afgørende.

Iøvrigt kan der måske være anledning til at fremhæve, at selvom Grønland fremtidig ikke mere skal være et lukket land, således at danske statsborgere ikke skal have særlig tilladelse for at berejse landet, kan det næppe siges at ligge indenfor statens naturlige forpligtelser at drage omsorg for besejlingsmuligheder for sådan privat trafik.

Det er en selvfølge, at en gunstig udvikling i Grønland efter de af kommissionen foreslåede retningslinier i allerhøjeste grad er afhængig af den grønlandske befolknings egen indsats, og dette gælder ganske særlig på det erhvervsmæssige og økonomiske område. På den anden side er det klart, at administrationen af Grønland fremdeles vil medføre betydelige udgifter for den danske statskasse, idet den tid endnu ikke kan